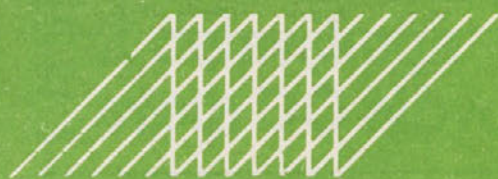
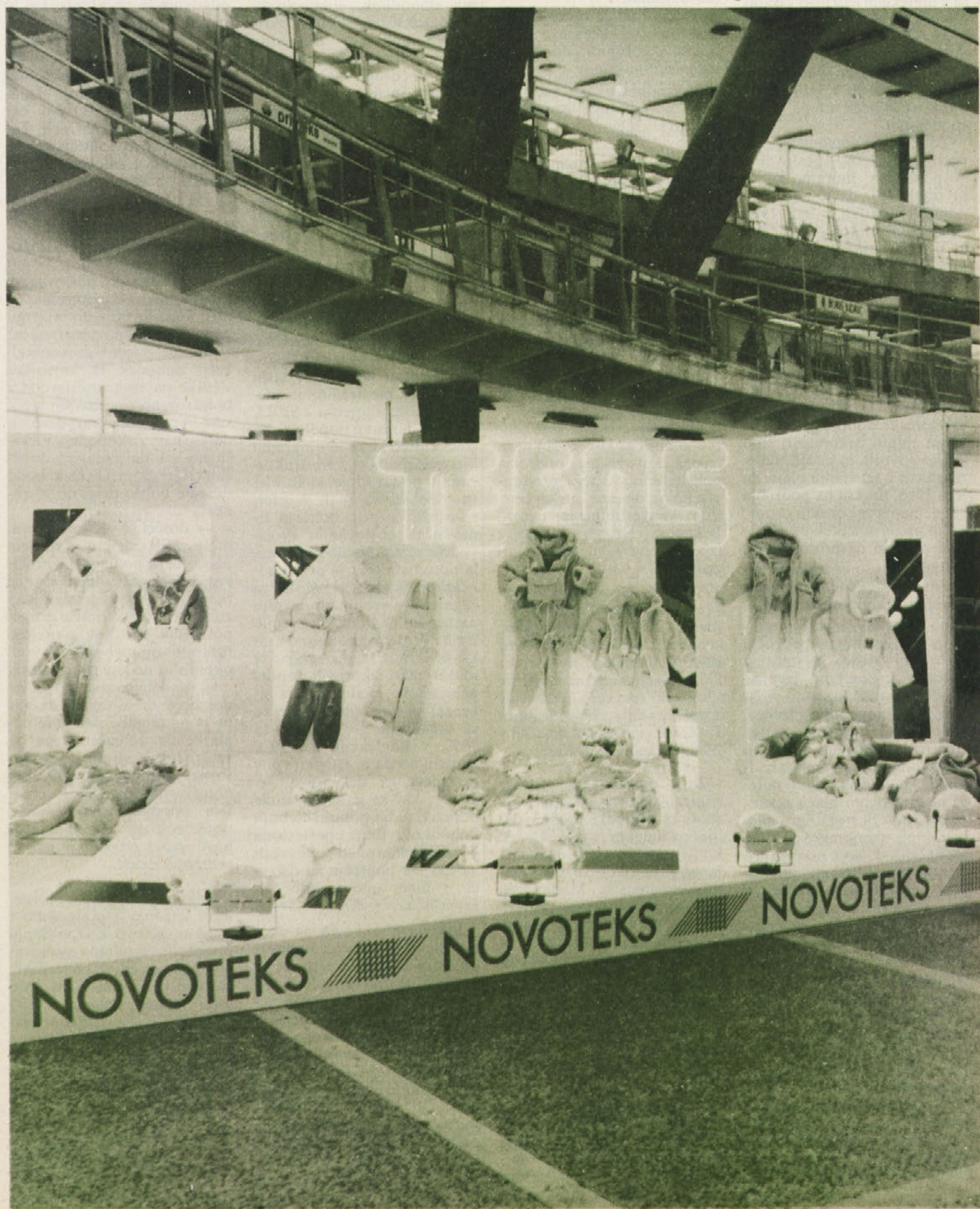

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠTEVILKA 3 LETO XV MAREC 1987

Poslovanje DO Novoteks v letu 1986 na podlagi finančnih rezultatov

Finančni rezultati Novoteksa v preteklem letu niso v celoti odvisni od vloženega truda delavcev (Ugotavljamo dvig produktivnosti dela in zmanjšanje zalog ob rahlem padcu izvoza), pač pa so v veliki meri odraz splošnega stanja v gospodarstvu.

Zdaj, ko je potegnjena črta pod lanskoletno poslovanje gospodarstva, moramo končno zaključiti, da je bila ekonomska politika v letu 1986 neuspešna pri doseganju cilja, ki si ga je sama zastavila kot prvega — oživiljanje gospodarske aktivnosti. Nepojmljivo je dejstvo, da v preteklem letu nismo znali izkoristiti ugodnosti na svetovnem trgu: znižanja cen nafte, dolarja in cene kapitala, kar je po ocenah prineslo 2 milijardi dolarjev prihranka. O preusmerjanju ekonomske politike k upoštevanju tržnih zakonitosti smo veliko govorili in pisali, tudi v resoluciji o izvajanju plana za leto 1986, praksa na področju sprejemanja zakonskih osnov, odlokov in omejitev pa je ubrala povsem nasprotno smer. Inflacije kot sovražnika številka ena nismo zavrli; vztrajno se je povečevala kot posledica ekspanzije povpraševanja. Do radikalnih sprememb na področju izvoza ni prišlo, saj tečajna politika in majhne izvozne spodbude niso ugodno vplivale na povečanje izvoza. Nelogično je, da se je potrošnja nad doseženim domačim proizvodom financirala z nadaljnjim zadolževanjem v tujini in ne z izvozom blaga in storitev. Še večji negativni vpliv vztrajanja ekonomske politike na načelih, ki so v nasprotju s tržnimi zakonitostmi, se kaže v prvem trimesečju letošnjega leta. Ob tem pa stalno ponavljamo zahtevo po uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in resolucije 13. kongresa ZKS. Cilji, zastavljeni v teh dokumentih, pa so:

- zmanjševanje inflacije,
- večje delovanje trga,
- realno vrednotenje vseh proizvodnih faktorjev,
- stimulatívna izvozna politika,
- razbremenjevanje gospodarstva,

— motivacijska vloga osebnih dohodkov.

Upamo, da se bo ekonomska politika preusmerila v skladu z gornjimi cilji. Nekaj sistemskih zakonov je že sprejetih, vendar vsaka zamuda pomeni poslabšanje osnove za doseganje teh ciljev.

Daljši uvod o razmerah, v katerih je posloval Novoteks v preteklem letu, je bil potreben zaradi ocenjevanja doseženih finančnih rezultatov z velikim vplivom neustrezne politike na področju izvoza. DO je v preteklem letu sicer zmanjšala izvoz za 50% glede na leto pred tem, vendar je neustrezna tečajna politika pripomogla k zmanjšanju deleža izvoza v celotnem prihodu, doseženem z eksterno realizacijo na 18% v primerjavi s tistim iz leta 1985, ko je znašal 26%. Zaradi manjšega konvertibilnega izvoza je uvoz s tega področja pokrit 81%, od tega predstavlja uvoz opreme preko četrtino konvertibilnega uvoza. Pokritost celotnega uvoza z izvozom pa je ugodnejša in znaša 100,4.

V DO Novoteks ugotavljamo dosežene prihodke v znesku 27.316 milijonov din, kar je za 109% več kot v letu 1985. Dohodek je porasel za 137%, osebni dohodki pa za 126%. Pri tem smo upoštevali dosežene finančne rezultate TOZD Prnjavor tako za leto 1986 kot tudi leto 1985.

Brez upoštevanja prodaje znotraj delovne organizacije znašajo prihodki 20.563 milijonov din, kar je za 114% več kot v preteklem letu. Počasneje od prihodkov so rasla porabljena sredstva. Med stroški so visoka postavka obresti. Obresti od kreditov za osnovna in obratna sredstva so se povečale za 147%, njihov delež v dohodku pa se je povečal z 34% na 35%.

Po programih smo največ dohodka dosegli v konfekciji — skupno 44%, v metraži pa 40%.

Doseženi deleži v celotnem prihodu, dohodku in osebnih dohodkih po programih v DO Novoteks:

	Metraža	Konf. NM, VI, Pr	Konf. Trebinje	Trgovina	DSSS	Skupaj DO
Celotni prihodek	53	28	6	8	5	100,0
Dohodek	40	27	17	5	11	100,0
Osebni dohodki	40	21	21	5	13	100,0

Po zaključnem računu smo razporedili čisti dohodek za pokrivanje obračunanih osebnih dohodkov, stanovanjski prispevek nismo v celoti pokrili, 98 milijonov din smo razporedili v sklad skupne porabe za druge namene, za poslovni in rezervni sklad pa smo namenili le 198 milijonov din, ob tem da znašajo obveznost iz poslovnega sklada 249 milijonov din.

Dohodek na delavca smo povečali za 113%, dohodek na poprečno uporabljena poslovna sredstva za 8%, slabši pa so kazalci, računani na osnovi akumulacije. Delež akumulacije se je v dohodku zmanjšal, prav tako se je zmanjšala akumulacija v primerjavi z angažiranimi poslovnimi sredstvi. Kot že rečeno, so takšni finančni rezultati doseženi v tesni povezavi z zaostrenimi razmerami v gospodarstvu v SFRJ. Ob tem moramo dopolniti, da smo v preteklem letu naredili bistvene premike v prestrukturiranju proizvodnje, ki jih v letu 1986 nismo znali v celoti izkoristiti v prid boljšega finančnega poslovanja. Proizvodnja se je premalo prilagajala potrebam trga in proizvodnega programa, ki smo si ga zagotovili s svojim pradednim nastopom na domačih in tujih trgih. Pri tem mislimo, da takšnih tržnih razmer nismo v idealni meri izkoristili, čeprav priznavamo kvalitetne premike: zaloge končnih izdelkov so se zmanjšale (v metraži za 30%, v konfekciji za 15%), nedvomno pa je ugoden vpliv prizadevnega dela vseh delavcev, kar se je ne nazadnje odrazilo tudi v politiki osebnih dohodkov. Brez upoštevanja TOZD Prnjavor so se povečali za 135% v poprečju na delavca, s čimer smo se približali ravni naše regije.

Spremembe, ki jih na ekonomskem področju napovedujejo v letošnjem letu, če se jih bo dosledno izvajalo za vse gospodarske celice v enaki meri, in ugodni trendi plasmaja naših izdelkov so dovolj velika spodbuda, da s kvalitetnejšo proizvodnjo nadoknadimo izpad akumulacije v preteklem letu. Ob dejstvu, da imamo zagotovljene trge in da smo v preteklem letu za programe izdelkov, kakršne trg išče, us-

pelj usposobiti proizvodnjo, lahko rečemo, da smo večino dela že opravili. Poznamo odgovore in vprašanja, kaj in koliko proizvajati pa tudi kako proizvajati, s tem da se moramo v letošnjem letu veliko bolj pripraviti na temeljno ekonomsko vprašanje kako proizvajati, da bi iztisnili kar najboljši finančni učinek. Zatorej so cilji in politika našega poslovanja v tekočem letu na dlani:

— doseči finančno konsolidacijo DO, to je boljše gospodarjenje s surovinami in finančnimi sredstvi, s čimer bomo zmanjšali stroške poslovanja;

— doseči večjo produktivnost dela in zagotoviti trgu zadostne količine proizvodov, ki jih išče; s tem bomo dosegli večji dohodek in zmanjšali stroške na enoto proizvoda z boljšo izrabo poslovnih sredstev in omogočili rast osebnih dohodkov. Zakonodaja v letošnjem letu daje pravico do višjih OD le tistim OZD, ki bodo dosegle boljšo delovno storilnost;

— doseči še večji nivo kvalitete naših izdelkov in si s tem na trajnejši podlagi zagotoviti svoj kos pogače, da ob tem ne omenjamo vpliva kvalitete na znižanje proizvodnih in drugih poslovnih stroškov, kvaliteto dela moramo izboljšati v vseh okoljih in ne le v proizvodnji;

— doseči porast izvoza na dolgoročnih osnovah, da nas ne bi presenetil višek naše ponudbe na domačem trgu ob zaostritvi na strani povpraševanja, kot jo napoveduje ekonomska politika v bodoče; pri tem posebej ne omenjamo potrebe po izvozu zaradi možnosti uvoza repromateriala in rezervnih delov.

Zaključimo lahko z mislijo, da v letošnje leto stopamo s solidno osnovo k izboljšanju finančnih rezultatov poslovanja kot posledice pospešenih aktivnosti v preteklem letu; torej imamo delavci v DO Novoteks škarje in platno v svojih rokah. Na nas je, da dano možnost izkoristimo, saj nam bo vložen trud omogočal boljše življenje ne le v tem letu, pač pa na daljši rok.

Pripravila:
MILENA VESELIĆ

Z delavskega sveta DO Novoteks

Delavski svet delovne organizacije NOVOTEKS je na 5. zasedanju dne 6. 3. 1987 spremenil enotno politiko povračil stroškov, osebnih in ostalih prejemkov, in sicer:

I. PREJEMKI IZ SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

1. Izmenski dodatek	
— enoizmensko delo	0
— enoinpolizmensko delo	2.265,—
— dvoizmensko delo	3.021,—
— dvoinpolizmensko delo	3.778,—
— troizmensko delo	5.288,—
— troinpolizmensko delo	6.045,—
— štiriizmensko delo	7.553,—
2. Dodatek za deljen delovni čas	
— prekinitve dela od 1 do 2 uri	3.661,—
— prekinitve dela nad 2 uri	7.324,—

Povečana nadomestila se uporablja od 1. 3. 1987 dalje.

II. DODATEK ZA STANJE PRIPRAVLJENOSTI IN DEŽURSTVO

1. Dežurstva	
— dnevna ura	1.214,—
2. Vaje in izobraževanje	
— udeležba na vajah	1.042,—
— vodja na vajah	1.214,—
3. Mesečni dodatek	
— orodjar	15.502,—
— poveljnik	19.351,—

Povečana nadomestila se uporablja od 1. 2. 1987 dalje.

III. OSEBNI PREJEMKI IZ DRUGIH POSLOVNIH STROŠKOV

1. Dnevnice	
— cela od 12 do 24 ur	5.187,—
— polovična od 8 do 12 ur	2.658,—
— znižana od 6 do 8 ur	1.921,—
— znižana za trgovskega zastopnika na sejmu v kraju bivanja	1.921,—
2. Stroški prenočevanja	
— za hotel B in nižje kategorije v višini predloženega računa	1.835
— brez računa	
— za hotele višje kategorije (visoka A, B)	6.500,—
3. Stroški za ločeno življenje	
— stroški za stanovanje največ	41.292,—
— stroški za prehrano največ	46.683
4. Kilometrini	
— za en prevoženi kilometer	56,—
5. Terenski dodatek	
— dnevno	2.075
6. Stroški prihoda in odhoda z dela	
— delavcem, ki nimajo organiziranih javnih prevozov na delo in z dela, se priznajo stroški v višini 24,00 din za prevoženi kilometer.	
— Sprememba velja od dneva potrditve na delavskem svetu DO.	

PO 8. MARCU

Minil je še en 8. marec, ko je zopet bila posvečena pozornost tistemu spolu, za katerega vseh ostalih 364 dni jemljemo kot samo po sebi umevno, da opravlja trojno vlogo: matere, delavke in samoupravljalke.

Prepričan sem, da veste, da je v Sloveniji že polovica vseh zaposlenih žensk. Pravzaprav bi med mlajšimi težko našli deklo, ki ne bi hodilo v službo, torej ne bi bilo ekonomsko neodvisno. Ekonomska samostojnost pa je temelj vsakršne enakopravnosti. Od tu dalje pa je v naši praksi še veliko sramotnih črnih lukenj. Ženske zaslužijo v povprečju vsaj 20 odstotkov manj kot moški! Ženske, ki so na visokih položajih v gospodarstvu, negospodarstvu, sploh pa v politiki, so tako rekoč bele vrane. Za štirimi stenami kuhajo, perejo in vzgajajo otroke v glavnem ljube mamice.

Radi se hvalimo, da imamo naj in sploh najnaprednejšo zakonodajo na svetu, kar zadeva enakopravnost žensk. O praksi pa raje molčimo. Pa odkrijmo to našo sramoto za sicer lepo zakonsko (beri: paragrafsko) zavezo.

Lahko rečemo, da se večina moškega (pa tudi ženskega) prebivalstva bolj razveseli potomca kot potomke. Torej se začnejo razlike že z rojstvom. Potem fantka starši takoj oblečejo v modro, da se že od daleč vidi, da so dobili NASLEDNIKA, ki bo nadaljeval moški rod in moški priimek. In le mimogrede. Le zakaj se otroci pišejo vedno po moških in le zakaj ženske spreminjajo priimke? Zakaj pa moški ne prevzamejo ženskega priimka?

Komaj otroci zrastejo iz plenice, jih starši zasujejo z igračami. Toda pozor! Fantom kupujejo tanke, frače, avtomobile, deklicam punčke, posodice, štedilničke itd. In gorje, če se hočejo deklice igrati z »moškimi« igračami in dečki z »ženskimi«. Še vedno velja železno pravilo, razen zelo redkih izjem: ene igrače so za fante, druge za punčke.

Komaj začno otroci koracati, jih skušajo starši usmeriti v šport. Toda dekletom se, to se »razume« poda drsanje, balet, ritmika, dečkom orodna telovadba, nogomet, smučanje.

In še preden začno otroci drgniti šolske klopi, je treba k zobozdravniku. Jasno je, da nikomur tam ni prijetno, ampak če pokažejo fantki preveč strahu, če celo jokajo, so starši zelo razočarani nad njimi in govorijo: »Daj no, nehaj se

dreti, saj si fant! Samo punčke lahko jokajo!« Le komu na čast se fantje ne smejo razjokati, če jim je hudo ali če jih je strah? Le zakaj so solzice dovoljene le deklicam?

Ko začno otroci hoditi v šolo, jih prično starši počasi vpeljavati v hišna opravila. A deklice seveda bolj, saj se zanje spodobi, da znajo prati, kuhati, likati, plesati, šivati... Fantom pa se najpogosteje teh opravil ni treba učiti, še posebno če imajo eno ali celo več sester. Dekleta seveda največkrat ne odobravajo tega razlikovanja. In tudi ne razumejo, zakaj le njihove matere letajo po stanovanju s krpo in kuhalnico v rokah, moškemu delu družine pa tega ni treba početi. A če kaj vprašajo, dobijo najpogosteje močno nerazumljiv odgovor: »To je zato, ker smo ženske!«

Ko drgnejo šolske klopi, se kajpak razlike nadaljujejo. Dekleta še vedno, čeprav pišemo že leto 1987, poslušajo od »naprednih« pedagogov, če česa ne znajo, naj raje vzamejo kuhalnico v roke in ostanejo doma. Naj se poročijo in skrbijo za dom in družino. Toda pozor! Če fantje česa ne znajo, jih nihče ne pošilja domov, nihče jim ne priporoča, naj vzamejo kuhalnico v roke in naj se poročijo in skrbijo za dom in družino.

Ko nastopi puberteta, se začnejo za dekleta še nove težave. Če hočejo na ples, morajo priti domov veliko prej kot enako stari fantje. Zakaj? Starši pač vedo, da ima noč svojo moč. In s plesa se prav lahko »prinese« domov otroka?! Pri tem mnogim niti na misel ne pride, da sta za to potrebna DVA.

Popolnoma jasno je, da se razlike med moškim in žensko nadaljujejo. Znano je, da imajo po službah raje moške. Ti ne gredo na porodniško, ne izostajajo, če so otroci bolni. Pa bi lahko šli na porodniško, lahko bi ostali doma, če jim otroci zbolijo. A tega ne storijo. Zakaj? Morda zato, ker se bojijo, da bi se jim drugi smejali?!

Takšni smo. Tudi komunisti! Na sestankih se še prizadevamo za enakopravnost, doma pa se mnogi ničesar ne pri-taknemo, a zjutraj hočemo obleči čisto srajco, vsak dan hočemo kosilo in toplo večerjo, čisto stanovanje. Mar ni to čisto navadno izkoriščanje in to izkoriščanje najhujše vrste!?

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Seveda je treba priznati, da naše ženske na vsakem koraku spodbujamo, da bi se pri delu in v službi čim bolj angažirale. Ob tem pa ne gre prezreti, da jim marsikdaj teh aktivnosti ne omogočamo. Zakaj? Ker hkrati ne spodbujamo ne moških ne žensk ne staršev in ne otrok k enakopravni delitvi domačih in drugih opravil. Tu je namreč »izvirni greh«.

Današnja ženska, ki je zaposlena, namreč ne more biti vzorna gospodinja, nadvse ljubeča mati in žena, družbenopolitično aktivna, če se mož domačih opravil ne pritakne! Res je treba priznati, da so se današnji moški že nekoliko spremenili in da tudi pri domačih opravilih nimajo več dveh letih rok.

Toda, ali ste kdaj slišali na sestanku v službi ali na primer v krajevni skupnosti, kako se je ta ali oni moški odrekel kakšni funkciji, rekoč, da ima majhne otroke, da zato ne utegne.

Se in še bi lahko naštevali, kako patriarhalna družba smo,

čeprav veliko manj kot v nekaterih državah Zahodne Evrope. Toda mislim, da so vsa zgoraj naštetá dejstva dovolj velik dokaz za to, da 8. marec nikakor ni (in tudi nikoli ni bil) dan ljubečih mater in gospodinj, pač pa od vsega začetka dan, ko naj bi ženske manifestirale za svoje pravice. Zato je prav, da mu snamemo lažni blišč, da se tistega dne ne popiva, obdaruje ipd. Kaj vse poklanjamo možje doma in pa po delovnih organizacijah svojim ženam oziroma sodelavkam? A že naslednji dan, 9. marca, gre vse po starem, ženskam v večjo ali manjšo škodo!

Namesto kozarčka, klobase in nageljna bi kazalo razmisliti o delovnih razmerah naših žensk, o tem, kako jih razbremeniti treh »šihov«, kako naj bi enakovredneje prodirale na vodilna in vodstvena mesta in predvsem, kako hkrati z njimi spreminjati tudi moške. Resnična enakopravnost je možna le takrat, ko bosta oba, moški in ženska, osveščena!

ZVONE PRESKAR

Sprehod skozi zadnje desetletje Leto 1981

Čas neustavljivo hiti dalje, že je na vrsti leto 1981. Mitterrand je postal novi francoski predsednik, tisk je veselo pisal o poroki leta princa Charlesa in lady Diane, oskarja za najboljši film je dobil film Ognjene kočije, na svetovnih glasbenih lestvicah je slavil zmago Stevie Wonder, zelo popularni pa so bili tudi razni mixi starih uspešnic, zlasti Beatlov. Med kreatorje visoke móde v Franciji je z velikim uspehom prodrł Tunžan Azzedine Alaia.

Poletje 1981 je bilo v znamenju barv trobojnice: modre, rdeče in bele. Zopet je bil popularen mornarski stil. Priljubljen motiv, ki se je kot vezenina pojavljal na zgornjih delih, so bile regatne jadrnice. Tudi pastelni toni so bili še vedno aktualni, s tem da tkanine niso bile le enobarvne, ampak velikokrat potiiskane z motivi cvetja in palm. Veliko se je nosilo romantične obleke z volani, bermuda hlače, bombažne mrežaste tunike in večkrat ovite pasove.

Jean-Paul Gaultier — jakna v kamuflažnem vojaškem vzorcu

Jean-Paul Gaultier — komplet v barvah trobojnice: bele, rdeče in modre

Azzedine Alaia — feminilen ženski kostim iz nape — kovinska zadržga kot detajl že leta 1981!

Zanimivi so bili tudi veliki hrbtni izrezi ter kombinacija živo rdeče barve z metalno zlato.

V jesensko — zimski modi so bile popularne barve: siva, bež, bela in črna v kombinaciji z zlato. Plašči in kostimi so se zapenjali dvoredno, reverji so bili malo širši, žepi veliki, našiti ali paspulirani, modne tkanine so bile tweed in ribja kost. Včasih je bila garderoba obogatena z vojaškimi detajli, zlasti hlače, ki so imele našite tipične žepe, sicer pa so bile udobne in izredno praktične.

KSENJA SKULJ

Anne Marie Beretta — siv kombinizon s širokimi reverji

Anne Marie Beretta — udoben zimski plašč

KADROVSKE NOVICE

V mesecu februarju so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji novi delavci:

TOZD TKANINA

DE barvarna: Samo Slak
DE priprava: Aleksander Nosan
DE tkalnica: Miroslav Nikolič

Delovna skupnost skupnih služb:
izvozni oddelek: Vladimira Fabjan, Zvezdana Terzin
Kadrovsko splošni sektor: Bernarda Grablovec — socialna delavka, pripravnica za določen čas

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili:

TOZD TKANINA

DE predilnica: Vida Jalovec
DE tkalnica: Dragan Teinovič
DE priprava: Marija Kovačič
DE oplemenitilnica: Danica Smolič

TOZD KONFEKCIJA:

Vinka Ignjič, Jožica Pirnat, Nevenka Jalšovec

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Sektor za organizacijo in informacijske sisteme: Tatjana Peljhan

UPOKOJILI SO SE NAŠI DELAVCI:

Marija Miklič
Mihaela Turk
Mihaela Dragman
Ivanka Košmrlj
Ivan Papež — DE oplemenitilnica
Ivan Nose — DE barvarna
Ivanka Zupančič — DE tkalnica
Rozalija Barbo — kadrovsko splošni sektor
Jože Klemenčič — prodajni sektor — skladišče gotovih izdelkov konfekcije

PRERAZPOREJENI SO BILI:

— Branko Giodani iz skladišča gotovih izdelkov konfekcije v nabavni sektor — skladišče osnovnega in pomožnega materiala za konfekcijo
— Riko Resnik iz tozda Predilnica Metlika v tozd Tkanina Novo mesto
— Stanko Jelenčič iz tozda Predilnica Metlika v DSSS — tehnično razvojni sektor
KOLENC VIDA

ne s strani trgovine, v katere je stranka pozneje vpisala netočne podatke. Izvršitev izrečenega ukrepa se pogojno odloži za dobo enega leta.

3. Stojanu Blagojeviču (1952), delavcu v krojilnici tozda Konfekcija I Novo mesto, ker je neopravičeno izostal z dela. Ukrepanje je izrečen pogojno za dobo enega leta. Obdolženec je istočasno dol-

žan tozdu Konfekcija I povrniti pavšalno odškodnino, in sicer 5 odst. neto osebnega dohodka v mesecu kršitve.

4. Rizvu Durakoviću (1955), delavcu v pripravi tozda Tkanina, ker je zapustil delovno mesto in se zadržal v garderobi ter se neprimerno obnašal do predpostavljene. Ukrepanje je izrečen pogojno za dobo 6 mesecev.

MARIJA HODŽIČ

Izrečeni disciplinski ukrepi januarja 1987

Disciplinski ukrep JAVNI OPOMIN je bil izrečen:

1. Janji Kovačič (1965), delavki v pripravi tozda Tkanina, ker je neopravičeno izostala z dela. Delavka je istočasno dolžna tozdu Tkanina povrniti pavšalno odškodnino, in sicer za vsak neopravičeni izostanek z dela 5 odst. neto osebnega dohodka v mesecu kršitve.

2. Božu Barbiču (1959), delavcu v pripravi tozda Tkanina, ker je neopravičeno odklonil delo.

Disciplinski ukrep RAZPOREDITEV NA DRUGA DELA IN NALOGE je bil izrečen naslednjim delavcem:

1. Nikoli Šebuku (1962), delavcu v pripravi tozda Tkanina, ker se je neprimerno obnašal do sodelavcev ter bil povzročitelj nereda v garderobi.

Delavec je premeščen v tkalnico za dobo 1 leta.

2. Ivici Petroviču (1959), delavcu v pripravi tozda Tkanina, ker je odklonil delo ter večkrat zapustil delovno mesto in odšel v garderobo. Delavec je premeščen v tkalnico za dobo 1 leta.

Prenehanje delovnega razmerja

1. Mitji Turku (1963), delavcu v pripravi, ker je 6 delovnih dni neopravičeno izostal z dela. Delavec je istočasno dolžan tozdu Tkanina povrniti pavšalno odškodnino, in sicer za vsak neopravičeni izostanek z dela 5 odst. neto osebnega dohodka v mesecu kršitve.

2. Marici Pintarič (1957), delavki v trgovini Bršljin, ker je zlorabila uradni položaj s tem, da je stranki izdala bianko račune, uradno overje-

Zimski oddih na Popovi Šapki

Komisija za rekreacijo in šport je skupaj z delovno organizacijo IMV — Družbeni standard organizirala zimski oddih na Popovi Šapki, in sicer v dveh delih, od 20. 2. do 28. 2. in od 28. 2. do 7. 3.

Prva skupina je odšla na pot v petek, 20. 2., ob 16.30 uri izpred IMV Novo mesto. Pot nas je vodila skozi Zagreb, Beograd, Niš, Skopje, Tetovo do Popove Šapke, približno 1.000 km. Razporejenost na avtobusu je bilo dobro kljub dolgi vožnji. Po približno 14 ur vožnje smo prispeli v Tetovo,

kjer smo imeli daljši počitek. O snegu ni bilo ne duha ne sluha. Tisti, ki so prvič šli z nami, so verjetno mislili, da na Popovi Šapki ne bo snega, vendar so bili po dobri uri vožnje drugačnega mnenja. Prispeli smo 1700 m visoko, kjer je hotelsko naselje Popova Šapka. Vreme je bilo enkratno, tako da je bil že prvi vtis dober. Z tov. Jožetom sva hitro opravila razpored po sobah, tako da smo iahko še isti dan smučali.

Kljub utrujenosti sem se tudi sam odpravil na vrh Popove Šapke, ki je približno 2700 m

(Nadaljevanje na 6. strani)

visok. Na vrh povleče dvojna sedežnica po približno 20 min. vožnje. Ker je bilo enkratno vreme, je bil lep razgled po celi Šar Planini in ostalih vrhovih; to je res nepozaben razgled.

Naslednji dan smo pričeli z smučarskim tečajem — 3 vrste. Ban Zdenko se je pozabaval z tako imenovanim začetnikom, Jože Turk in jaz pa sva imela že boljše smučarje. Dnevi so hitro minevali, vreme je bilo odlično, tako da smo se lahko tudi črno pobarvali.

Ob večerih smo pripravljali družabni del, in sicer en dan spoznavni večer, nato predstavitve vrst in tekmovanje v plesih. Prijetno smo se zabavali in tudi do solz nasmejali.

Naredili smo tudi tekmovanja na snegu. Tekmovanje na zračnici in tekmovanje v veleslalomu. Zadnji, tako zvani poslovilni večer z razglasitvijo rezultatov je bil lep in hkrati za nas, ki smo ostali še z eno skupino, žalosten. V soboto, 28. 2., je prispela druga skupina. Bili so utrujeni pa tudi veseli srečanja z našo prvo skupino. Z Jožetom sva že ob rani uri pripravila raspored po sobah tako, da je takrat bilo že vse pripravljeno. Po kosilu smo se poslovili od članov prve skupine, s katerimi smo sklenili nova prijateljstva.

V drugem delu se je vreme nekoliko poslabšalo, a ker je bil čas pustovanja, je bilo že prvi večer veselo, saj smo se našemili in prijetno zabavali cel hotel in osebje. Dnevi so minevali za nas počasi, za druge prehitro. Ravno tako je bil smučarski tečaj, tekmovanje na snegu z zračnico in veleslalom. Večeri so bili prijetni predvsem zaradi pustovanja. V torek smo se zopet našemili, v sredo zvečer pa smo pokopali pusta. Osebje v hotelu pa tudi ostali delavci na smučišču so bili zelo prijazni in veseli vsake tople besede. Prišel je dan odhoda. Slovo je bilo težko, saj smo bili nekateri že drugo leto in imamo veliko znancev v hotelskem naselju. Spremili so nas do avtobusa in nam zaželeli srečno vožnjo in da se kmalu zopet vidimo. S strahom smo se spuščali v dolino, kajti prejšnji dan se je na tej cesti prevrnil avtobus v 60 m globok prepad z otroki srednje šole iz Skopja. Videli smo avtobus globoko v prepadu in ugotovili, da je bilo še malo žrtev (2 mrtve), kajti avtobus je bil popolnoma uničen. Vožnja proti domu je bila težka (mraz, veter, poldenela cesta), tako da smo bili veseli, ko smo prispeli do Čateža, kjer smo se poslovili od prijateljev iz IMV. Željo, Mir-

ko, Aleš, Bora, Jože in jaz smo z velikim veseljem dočakali Novo mesto, kajti po 15 dneh smo si želeli videti domače.

Tako smo zaključili zimski

oddih z delovno organizacijo IMV. Že smo se dogovorili za ponovno srečanje v mesecu maju, ko bomo organizirali piknik. Za uspešno izveden odih je poskrbelo vodstvo teča-

ja, in sicer Jože Turk in Miro Jasnič iz IMV, Miha Legan in Zdenko Ban iz komisije za rekreacijo in šport DO Novoteks.

MIHA LEGAN

Sejem mode v Beogradu od 2. 3. — 6. 3. 1987

Na pomladanskem sejmu mode v Beogradu smo razstavljali otroško zimsko kolekcijo iz skupine 1 — 6 let za sezono 1987/88. Modeli so bili oblikovani po vseh modnih tendencah za prihodnjo jesen/zimo v treh pastelnih barvnih skupinah: rumeni, roza in zeleni. Uporabili smo veliko vatiranega prešitega materiala, umetnega krzna, žameta, nylon zmečkanino in modne dodatke.

Za razstavljeni model SNEŽKO smo prejeli odličje srebrno lane, kar nam bo za vspodbudo pri nadaljnjem kreiranju naših kolekcij.

Tokrat smo iz bogate kolekcije tkanin za jesen-zimo 1987/88 predstavili na Sejmu mode v Beogradu dve barvni grupi tkanin v olivnih in rjastih tonih v kombinaciji s črno. Le-ta je bila tudi osnovna barva razstavnega prostora, ki je deloval zelo elegantno zaradi ogledal in prostorske igre zrcalnih slik tkanin. Jesenski blišč, prehod iz zahoda v somrak, dinamična svoboda, rustikalen videz — vse to so modne zapovedi, ki smo jih tokrat ujeli v olivnih in rjastih barvah različnih vzorcev. Igre vezav in kombinacije različnih materialov so bogatile obe grupi. Poleg tkanin smo tokrat prikazali tudi nekaj modelov narejenih iz naših tkanin z namenom, da pokažemo, da so naše tkanine tudi uporabne in ne le privlačne za oko.

OBLIKOVALCI TKANIN
SLAVICA MAHOVNE

Trenutek za premislek

Aids je resna stvar. Skrajno zvrta iznajdba matere narave za ugonabljanje presežkov človeškega rodu. Prihodnji rodovi bodo nemara natančneje dognali, kakšno mesto pripada tej bolezni v človeški zgodovini in kakšno vlogo igra v procesu naravnega izbora.

Kar prevečkrat namreč pozabljamo, da smo neizdvojljiv del živega sveta in zato neusmiljeno podvrženi njegovim zakonom. Vsaj tako se mi zdi. Zaverovani v svojo civilizacijo

gledamo zviška na svoje sorodnike od amebe naprej, predvsem pa se vedemo nemarno sami do sebe, ko se odrekamo svojega porekla in si umišljamo neko nadnaravno poslanstvo. Potem nujno pridejo časi, ko mora človeški napuh popustiti in se umakniti treznejši presoji. Bog je že vedel, zakaj si je izmislil kugo, lakoto in vojsko. Brez šibe pač ne gre.

Najbolj ponosni smo na svojega duha. V duhu je naša

moč, toda veliko stvari nas opozarja, da smo ravno tu najšibkejši, najbolj pomanjkljivi in ranljivi. In kaj ima to opraviti z aidsom? Takoj povejmo, da gre zgolj za izhodiščno primerjavo.

Virus aidsa napade človekov obrambni mehanizem, ga onesposablja in tako drugim klicam odpira smrtonosno pot v človeško telo. Ravno ta obrambni mehanizem pa je tisto, kar nas tu zanima in vznemirja. O tem, kako se človeški organizem lahko priklopi do imunosti ali odpornosti, imamo zgolj in popolnoma laične predstave (ne glede na to, da si tudi najboljši strokovnjaki v

marsičem še niso na jasnem). Toliko bolj pa nas zato zaposluje misel na neko drugo odpornost, namreč na odpornost človekovega duha, ki je prav tako ali pa še bolj kot njegovo telo izpostavljen številnim napadom in neznanim nevarnostim. Kaže, da o tem, kako je naš duh zavarovan zoper najrazličnejše razdiralne vdore, vemo še veliko manj kot o naši fizični zaščitenosti.

Kako občutljivo in neraziskano področje! Če traja porojstvu kar nekaj dni, da se vzpostavi človekov telesni obrambni sistem (saj je bil poprej vključen v materino samozadržno organizacijo), se vna-

(Nadaljevanje na 8. strani)

šamo, koliko časa šele traja, da se razvijeta človekova duhovna trdnost in odpornost. Pet let? Dvajset let? Ali ju sploh kdaj zanesljivo dosežemo?

Seveda so se ljudje od nek daj ukvarjali s tem vprašanjem, čeprav se ga nemara niso izrecno zavedali. Vzgoja, tradicija, šola in mnoge druge oblike zgodnje indoktrinacije niso nič drugega kot poskusi, da bi nebogljenega duha naravnali na kolikor toliko varno pot. Religija, ideologija, vsakršni nauki se prodajajo kot protistrupi, ki naj bi zagotovili imunost proti nevarnim in usodnim mislim. Toda vsa ta cepiva imajo neverjetno mnogo tako imenovanih stranskih učinkov. Poleg tega pa, ali se nam je res posrečilo, da bi katero od duhovnih bolezni že zatrli ali vsaj lokalizirali? Zdi se naspotno. Mračne procesije srednjeveških obsedencev se kažejo kot prave pustne norčije v primerjavi s prizori, denimo, iz nacističnih časov. Ali smo zaježili epidemije? Brutalni pomori so prav v našem stoletju prebujenega duha dosegli svetov-

ne razsežnosti. In danes, ta dan, kaj je azijska gripa v primerjavi z ogromnimi količinami žrtev, ki jih koplji fanatizem (bodisi verski, bodisi ideološki) na teh istih azijskih tleh?

Poleg teh skrajno očitnih posledic naše duhovne nezrelosti obstajajo tudi bolj tankočutne oblike kužnega maličevanja, ki pa niso dosti manj zlonosne in usodne. Barbarizacija, množične zasvojenosti, samomorilska nagnjenja, to so le nekatera znamenja našega duhovnega položaja, ki pa imajo tudi neposreden vpliv na prebivalstvo. Duhovna zmeda je s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi in množičnimi mediji prekoračila vse meje in rizične skupine — ko smo že začeli z aidsom — zajemajo dandanes v duhovni sferi, zdi se, cele sloje in cela ljudstva. Ko bijemo plat zvona zaradi onesnaženosti našega fizičnega okolja — ali si je kdo približno na jasnem o zastupljenosti naše duhovne atmosfere?

Lahko bi še naprej prodirali v to mrko sliko, lahko bi

razpredali brez konca in kraja, toda zavedamo se, da smo zadeli ob večno in neizčrpno temo. Le da je ta tema v vsakem trenutku in v našem trenutku nemara še posebej neposrednega in življenjskega pomena.

Receptov za duhovno varnost in čistost ni. Če se kdo razglašja za nezmotljivega vrača, je prav gotovo vreden pozornega suma. Človekov duhovni cilj je svoboda. Pravzaprav je svoboda sinonim človekovega duhovnega zdravlja. Toda svoboda pomeni predvsem tudi notranjo trdnost, odpornost zoper vsakršne drobne napadalce ali zajedalce, ki si jo mora človek ob pomanjkanju splošnega cepiva — bogu bodi potoženo — pridobiti sam v dolgem, trajnem in zahtevnem procesu samospoštovanja. Seveda pa ni čisto vseeno, v kakšni družbeni klimi se to dogaja. Če je namreč res tako, kot je, če smo namreč res tam, kjer smo, ali nas res lahko reši samo še bog?

ZVONE PRESKAR

ZAHVALE

Vsem sodelavcem in sodelavkam iz kadrovske-splošnega sektorja se zahvaljujem za izrečeno sožalje in pomoč, ki ste mi jo nudili ob smrti moje mame.

MARIJA HODŽIČ

Ob smrti naše drage mame in tašče Štefke Kocjan se iskreno zahvaljujem vsem za podarjeno cvetje, denarno pomoč, in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoča družina RIFELJ

Ob odhodu v pokoj se sodelavcem tkalnice lepo zahvaljujem za prijetno presenečenje — darilo.

Veliko uspehov!

JOŽA BOŽIČ

Iskrena hvala vsem, ki so nam omogočili rekreativno zdravljenje v Šmarjeških Toplicah v februarju 1987.

Udeleženci zdravljenja iz DSSS

NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n.sol.o. NOVO MESTO

za šolsko leto 1987/88

razpisuje naslednje kadrovske štipendije:

	stopnja	štev. štip.		
TOZD TKANINA			— tekstilno-mehanski tehnik (predilski)	V. 2
— strojni ključavničar	IV.	15	— inž. tekstilne tehnologije	VI. 1
— strugar	IV.	3	— dipl. inž. tekstilne tehnologije	VII. 1
— klepar	IV.	1	DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB	
— električar-energetik	IV.	3	— naravoslovno-matematični tehnik	V. 2
— elektrotehnik-elektronik	V.	2	— ekonomski tehnik	V. 6
— strojni tehnik	V.	2	— upravni tehnik	V. 1
— tekstilno-mehanski tehnik (tkalski)	V.	4	— tekstilno-mehanski tehnik (predilski)	V. 1
— (predilski)	V.	2	— ekonomist (komercialna smer)	VI. 6
— tekstilno-kemijski tehnik	V.	2	— ekonomist (zunanja trgovina)	VI. 2
— inž. tekstilne tehnologije	VI.	3	— ekonomist (finančna smer)	VI. 1
— inž. strojništva	VI.	2	— ekonomist (analize in planiranje)	VI. 1
— dipl. inž. tekstilne tehnologije	VII.	7	— inž. tekstilno-konfekcijske tehnologije	VI. 3
— dipl. inž. strojništva	VII.	2	— inž. oblikovanja oblačil	VI. 1
TOZD KONFEKCIJA I Novo mesto			— inž. oblikovanja tekstilij	VI. 1
— tekstilni konfekcionar II	IV.	5	— dipl. inž. strojništva	VII. 1
— inž. tekstilno-konfekcijske tehnologije	VI.	2	— dipl. ekonomist (finančna smer)	VII. 1
TOZD KONFEKCIJA II Vinica			— dipl. ekonomist (komercialna smer)	VII. 1
— tekstilni konfekcionar II	IV.	10	— dipl. ekonomist (notranja menjava)	VII. 3
— tekstilno-konfekcijski tehnik	V.	1	— dipl. inž. računalništva	VII. 2
— inž. tekstilno-konfekcijske tehnologije	VI.	1	Prijave za razpis kadrovskih štipendij (obrazec DZS SPN-1 — »Vloga za uveljavljanje socialno varstvenih pravic«) dostavite na naslov: NOVOTEKS, kadrovski oddelek, Foersterjeva 10, 68000 Novo mesto, najpozneje do 15. julija 1987. Ker želimo, da bi vloge prispele čimprej, boste končno spričevalo in potrdilo o vpisu lahko dostavili po koncu šolskega leta.	
TOZD TRGOVINA			Učenci, ki se bodo vpisali v programe deficitarnih poklicev (tekstilno-mehanski tehnik), bodo poleg redne štipendije dobili dodatek za deficitarnost in kritje stroškov v višini 50 odst. cene v dijaškem domu.	
— prodajalec	IV.	2	Vse informacije lahko dobite po telefonu (068) 23-030 v referatu za izobraževanje.	
— ekonomski tehnik	V.	1		
TOZD PREDILNICA Metlika				
— strojni ključavničar	IV.	1		

O pisanju pisem

Tudi najboljšim prijateljem ne smemo pisati na papirju, ki smo ga iztrgali iz zvezka. Celó če imamo namen napisati samo stavek ali dva, papirja ne smemo trgati na polovico. Pisemski ovitek in papir sta najprimernejša v beli barvi.

Sočalna pisma vedno pišemo na belem pisalnem papirju, ali pa odpošljemo brzojavko. To moramo storiti takoj po prejemu poročila o smrti.

Včasih je veljalo, da v desnem gornjem kotu pisma napišemo kraj in datum, danes so pravila bolj velikodušna in nihče ne bo zameril, če boste oboje napisali na primer levo spodaj. Kadar pišete pismo s strojem, se morate podpisati lastnoročno, sicer boste zelo nevljudni. Tudi ne bo odveč, če boste k podpisu pridali še lastnoročno napisan pozdrav.

Zapomnite si: ljubezensko pismo, napisano na stroj, ni nikoli romantično in ne čudite se, če iz želja ne bo nič ...

Pisma nikdar ne začinjamo z »jaz« ...

Ne pišimo pisem, ko smo razburjeni ali jezni. Ko se ohladimo in stvar prespimo (to je vedno pametno), se morda za napisano ke-samo in pozneje tega nikoli ne moremo popraviti. V vsakem primeru dobro premislite, kaj bomo napisali. Saj poznate pregovor — govornje besede pozabimo, napisano ostaja.

Nikoli ne odpiramo tujih pisem!

Na vsako pismo moramo odgovoriti. Neolkano je ostati dolžan odgovor več mesecev.

Anonimna pisma so sramota za tistega, ki jih piše. Če pa smo tako pismo prejeli in odprli, ga vrzimo v koš in se ne oziramo nanj. Ni vredno.

KAJ Z OSTANKI?

Danes, ko dosegajo živila že skoraj astronomske cene, še bolj kot kdaj velja vodilo babic: nič ni tako malenkostno, da se ne bi dalo še uporabiti ...

Mrzel kuhan krompir uporabimo za krompirjevo solato, za zavitek, krompirjevo pecivo, okusne so tudi omlete. Lahko pa ga samo zrežemo na lističe in na hitro prepražimo na drobno zrezani čebuli. Prav tako lahko ostanke hladnega krompirja drobno zrežemo, damo v ponev z zarumenjeno čebulo, pridamo kocke paprike, paradižnika in druge zelenjave, prepražimo, prelijemo z začinjanimi stepenimi jajci in ocvremo na obeh straneh kot debele omlete.

Če nam je ostal zmečkan krompir, imamo pa tudi nekaj ostankov mesa, pripravimo okusno, čisto »novo« jed: iz drobno zrezanih mesnih ostankov naredimo haše (dodamo začimbe, paradižnikovo mezo ali svež paradižnik, zelišča ...) in mu primešamo malo kisle smetane. Haše damo v namažano ponev ali pekač, nakopičimo nanj zmečkan krompir (pire), prelijemo z raztopljenim maslom in zapečemo.

Ostanke kislega dušenega zelja premešamo z nekaj drobno zrezane šunke, z drobno zrezano zemljo, seseklano mesnato slanino in malo kisle smetane. Zelje moramo predtem odcediti in sesekljati. Dodamo še nariban kuhan ali surov krompir, prelijemo z raztepenim mlekom in jajcem, solimo, popramo, naredimo zrezke, jih povaljamo v drobtinah in ocvremo.

ŽE VESTE?

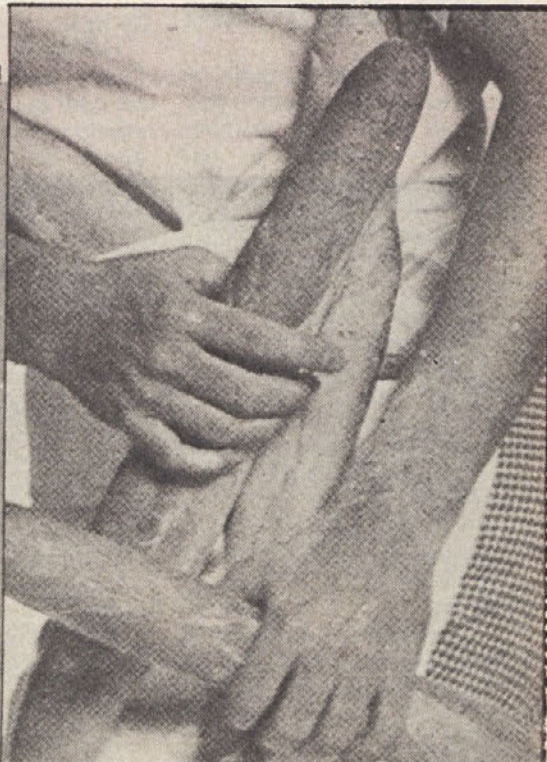
Jajca pri kuhanju ne popokajo, če jih prej oplaknemo pod vročo vodo in z žlico počasi spuščamo v vodo. Prav tako ne počijo, če jih pred kuho na enem koncu prebodem z iglo.

Beljake hitro stepemo v sneg, če jih postavimo v slani vodi na prepih.

Boljaki delajo testo trdo, boljše je uporabiti samo rumenjake.

Jajce, ki nam je ostalo, shranimo tako, da nalijemo nanj malo vode ali mleka. Ne bo se osušilo.

VSE IZ KRUHA

STAREGA KRUHA NE ZAVRŽEMO. IZ NJEGA LAHKO PRIPRAVIMO VELIKO OKUSNIH, NASITLJIVIH JEDI — IN PRI TEM ŠE VARČUJEMO.

DUNAJSKA KRUHOVA JUHA

Za 4 osebe potrebujemo: 100 g starega belega kruha, 50 g starega rženega kruha, 1 liter mesne juhe, 3 jajca, 2 žlici drobno narezanega drobnjaka, sol, poper, malo muškatanega oreška.

Kruh nastrgamo ali razlomimo, zmešamo ga z razžvrkljanimi jajci in malo juhe, da dobimo gosto zmes. Preostalo juho zavremo in vanjo zmešamo kruhovo maso. Počasi zuhamo še 5 minut, začinjimo po okusu, potresemo z drobnjakom in ponudimo.

KRUHOV NARASTEK

Za 6 oseb potrebujemo: 10 kosov belega kruha, 50 g masla ali margarine, 2 jajci, 2 dl mleka, 30 g rozin, 30 g oreškovih jedro, 50 g sladkorja v prahu.

Kruhove rezine rahlo opečemo z obeh strani, jih namažemo z maslom ali margarino in narežemo na trikotnike. Trikotnike zložimo na pomaščen plitev pekač, vmes potresemo orehe in rozine. V skledi zmešamo jajci in sladkor. Mleko zavremo in ga med mešanjem dodamo jajcem. Z zmesjo prelijemo kruhove trikotnike v pekaču. Narastek pečemo v pečici pri 200° C 20 minut, postrežemo s toplim ali mlačnim.

CMOK Z ZELJEM IN KRUHOM

Za 4 osebe potrebujemo: 5 starih žemelj (ali enako količino starega belega kruha), 50 g masla ali margarine, 3-4 jajca, 150 g prekajene mesnate slanine, 150 g kislega zelja, 100 g naribanega ementalca, 2 žlici sesekljanega peteršilja, sol, poper, malce muškatanega oreška.

Zelje (kruh) in slanino narežemo na majhne kocke. Kislo zelje odcedimo in prav tako drobno narežemo. Zmešamo jajca in maslo ali margarino, dodamo začimbe in dišave in vse druge sestavine. Vse skupaj dobro prenetemo, iz zmesi pa oblikujemo podolgate klobaso in jo zavijemo v vlažen prtč. Povežemo ga s sukencem, obesimo klobaso na kuhalnico, kuhalnico pa položimo na lonec z vrelo vodo, tako da plava cmok v vodi, dne pa se ne dotika. Vodo poprej rahlo osolimo. Cmok kuhamo nad majhnim ognjem 30-40 minut, voda naj pri tem vre zelo počasi. Kuhane ga razrežemo na rezine in ponudimo kot prilogo k mesnim jedem ali s solato kot samostojno jed. Cmok lahko kuhamo tudi v pomaščen alu foliji (zavitega položimo v vodo in kuhamo nekoliko dlje kot v prtču).

NARASTEK S SIROM

Za 4 osebe potrebujemo: 8 kosov belega kruha, 8 rezin ementalca, 8 rezin šunke (sir naj bo debel 1 cm, šunka 0,5 cm), 2 jajci, 1/2 l mleka, 40 g masla ali margarine, sol, poper, malo muškatanega oreška.

Kruhu obrežemo skorjo in položimo 4 kose na dno pomaščenega nepregorne posode. Na vsak kos kruha damo rezino šunke in rezino sira (ta naj bo tako velika, da gleda čez rob kruha in šunke). Na vrh damo spet kos kruha, rezino šunke in rezino sira. Mleko razžvrkljamo z jajci, soljo, poprom in muškatinim oreškom in ga prelijemo čez kruh. Pečemo v ogreti pečici, da narastek zlato porumeni (25-30 minut), ponudimo pa s solato.

Vrste obrambe

Kjer ena stran napada, se druga brani ali pa preide v protinapad. Ko smo prisiljeni preiti v obrambo, je zelo pomembno najti njen pravilni plan. Za uspešno odbijanje napada je potrebno:

1. pravočasno opaziti prelomni trenutek, ko smo izgubili inicijativo in ko je nujno preiti v obrambo.

2. sestaviti plan obrambe in pregrupirati sile,

3. postavljati napadalca na pot čim več prepek in ob pravem trenutku preiti v protinapad.

Vrste obrambe bi lahko razdelili na tri dele:

a) obramba z blokiranjem linij,

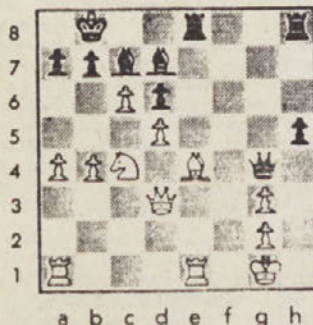
b) obramba s spremembo pozicije okoli rokade,

c) obramba s poenostavitvijo pozicije.

a) Obramba z blokiranjem linij

Tartakower je odprto linijo slikovito primerjal z odprto rano. Seveda takrat, kadar jo ima v rokah nasprotnik. Ta nam bo najbolj nevaren takrat, kadar bo linija popolnoma odprta in jo bo tudi popolnoma obvladoval. Kot vemo, je linijo moč odpreti na dva osnovna načina: s figurinim napadom, žrtvijo figur ali pa s kmečkim napadom, oziroma različnimi menjavami kmetov. Proti figurinemu napadu z žrtvijo ni nobenih posebnih obrambnih metod. V vsakem posamičnem primeru se bomo morali odločiti za najbolj ustrezno obrambo. Postaviti si moramo takšno pozicijo, da bi bila nasprotnikova žrtev čim bolj tvegana.

Portisch : Spasski (1961)

Beli je vodil napad in črni je za obrambo moral žrtvovati dva kmeta. S tem pa je odprl linije in dobil možnost protinapada. 1... Lc8, 2.cb7: Ld7! Črni je s to potezo preprečil belemu, da bi on odprl linije in prvi prišel do napada. Na 2...

Lb7: bi sledilo 3.Sa5 3.b5 h4, 4. b6 hg3:!

Učinkovit način obrambe. Črni je žrtvoval figuro, da bi pridobil čas. Če pa bi črni nadaljeval lagodno 4... ab6:, bi sledilo 5. Se3 in potem 6. Da6. Žrtev črnega sicer ne rešuje, nudi pa največ praktičnih možnosti.

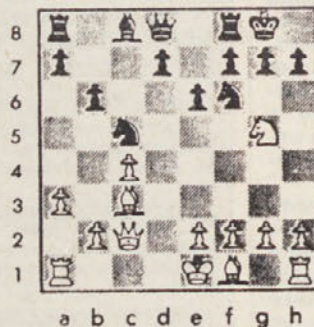
5. bc7: + Kc7:, 6. Sd2? Beli prehaja v obrambo, čeprav bi moral nadaljevati napad.

Zmagovita pot zanj bi bila 6. Sd6:

6...Dh4, 7. Kf1 Df4+, 8. Df3 Lg4! in beli se je vdal.

b) Obramba s spremembo pozicije okoli rokade

Osnovni položaj rokade lahko spremenimo s tem, da premikamo trdnjavo in potem kralja ali pa s premikanjem kmetov okoli kralja. Takih potez s kmeti se je treba izogibati, razen če ni druge rešitve.

Reshevsky : Euwe (1950)

Beli preti 1.Lf6: in potem 2. Dh7:#. Na očiten odgovor črnega 1...g6 bi beli nadaljeval 2. b4 Sa6, 3. h4 h6, 4. h5! hg5:, 5. hg6: in ni obrambe pred 6.g7.

1...Te8! Odlična obrambna poteza! Če bi beli nadaljeval tako, kot se je namenil, bi po 2.Lf6: Df6:, 3.Dh7:+ Kf8, 4. Dh5 Ke7! črni odbil napad in že začel prevzemati pobudo. Na primer: 5. Df3 Dg5:, 6. Da8: Sb3, 7. Td1 Da5+ itd.

2. b4 h6!, 3. h4 hg5:, Odpiranje linije h je videti zelo nevarno. Euwe pa je preračunal, da se po 4. hg5: Sfe4, 5. bc5: Sc3:, 6. Dh7+ Kf8, 7. Dh8+ Ke7, 8. Dg7: Se4, 9. g6 Tf8 lahko uspešno brani.

4. bc5: gh4:, 5. Th4: bc5:, 6. Dd3 d6, 7. g4 Lb7, 8. g5 Se4, Črni je zavrnil napad in partija se je kasneje končala z remijem.

c) Obramba s poenostavitvijo pozicije

Za stran, ki se brani, je največkrat zelo ugodno menjavati

OBVESTILO UPRAVIČENCEM DO DENARNE POMOČI

Obveščamo vas, da bodo od 1. 5. 1987 dalje do družbenih pomoči otrokom upravičene družine, katerih dejanski mesečni osebni dohodek na družinskega člana v letu 1986 ne bo presegal 52.657 din, kar predstavlja 43 odst. povprečnega mesečnega čistega osebnega dohodka v SR Sloveniji za leto 1986. Skupni znesek za leto 1986 ne sme presežati:

- za dva člana 1.263.768 din
- za tri člane 1.895.652 din
- za štiri člane 2.527.536 din
- za pet članov 3.159.420 din
- za šest članov 3.791.304 din
- ...itd

Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči se upoštevajo vsi dohodki družine, ne glede na vir ali predpis, po katerem jih ima.

Vlogo za uveljavitev socialno-varnostnih pravic (obrazec SPN-1) izpolni delavec, ki prvič uveljavlja denarno pomoč. Tisti, ki za obnovitev prejemanja denarne pomoči še niso oddali obrazca SPN-2, morajo to storiti čimprej, ker jim bomo v nasprotnem primeru od 1. 5. 1987 dalje ustavili izplačevanje denarne pomoči.

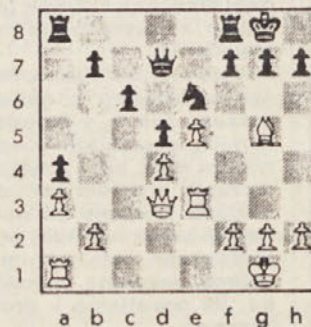
Dodatna pojasnila in obrazci se dobijo v ODDELKU ZA OBRAČUN OSEBNIH DOHODKOV.

figure, saj si na ta način zmanjša pritisk. Seveda pa velja to za menjavo pomembnih figur, tistih, ki so aktivne, ki napadajo. Raznobarvna lovca, ki pa ju ni moč menjati, sta v srednji igri najbolj nevarna in se je potlej treba zoperstaviti drugače. Pri menjavi kmetov pa moramo biti še posebej previdni, saj takrat večkrat pride do odprtih linij, ki povečajo možnost napadalca.

4...Se4, 5. fg7: Tf5:, 6. Le7 Kg7:.

Od napada belega ni ostalo nič več, položaj belih kmetov pa je ostal oslavljen. Črni je v nadaljevanju to izkoristil.

KSENIJA SKULJ

Smislov : Keres (1941)

Beli ima premoč na kraljevem krilu in določene možnosti, da povede napad. Zato črni seveda teži k zamenjavi skakača za lovca.

1. Df5? Pravilno bi bilo poskusiti 1. Lf6 z velikimi možnostmi, da bi napad prodr.

1...Sc5! Za črnega je seveda ugodna tudi menjava kraljic, saj bi se potem še bolj zanesljivo ognil napadu.

2. g4 Df5:, 3. gf3: f6!, 4. ef6: Nič boljše ni 4. dc5: fg5:, ali pa 4. Lf6: Se4!, 5. Lh4 Tf5:.

NOVOTEKS

GLASLO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2200 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Zvone Preskar. Izdajateljski svet: Miro Jovič (predsednik), Slavko Kavšek, Franc Brezovar, Jelica Spasovski, Jože Starešnič, Rudi Vlašič, Jože Zurc, Mojca Jurišič, Marjan Podlogar, Ksenija Skulj in Zdenka Židanik. Uredništvo: Novoteks Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filimi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Gralka, tisk Tiskarna Novo mesto.